

РОЗВИТОК І СУЧАСНИЙ СТАН ТЕОРІЇ ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Ірина Федулова

Національний університет харчових технологій

Новаторство і новизна стають невід'ємними рисами підприємництва і формується нове поняття інноваційного підприємництва. Інноваційне підприємництво розглядається, як «найвища стадія підприємницької діяльності, яка надає клієнтам нові рішення їх проблем (нові товари, послуги, технології і інше), а також виявляє нові інноваційні можливості для власного бізнесу, тобто рішення внутрішніх проблем (структурні зміни, реінжиніринг бізнесу і знань і інше).

Можна побачити багато спільного в використанні категорій підприємницька діяльність, інноваційна діяльність, підприємницький процес і інноваційний процес.

В сучасній теорії визначають підприємництво, як творчу діяльність ділових людей, що направлена на пошук нових сфер вкладання капіталу, створення нових і удосконалених існуючих продуктів, виробництв, організацій, розвиток власних переваг, ефективно використання різних можливостей для отримання прибутку.

В економічній літературі виділяють дві моделі підприємництва: класична і інноваційна. Перша модель – це традиційне, репродуктивне, рутинне підприємництво. В рамках цієї моделі підприємець пране організувати роботу в розрахунку на максимальну віддачу ресурсів, при цьому використовуються внутрішні резерви фірми з метою підвищення рентабельності, модернізації виробництва і оновлення асортименту продукції. Друга модель – інноваційне підприємництво, яке припускає пошук нових шляхів розвитку підприємства, що говорить про концепцію управління зростанням або інноваціями.

Таким чином, практика підприємницької діяльності в будь-якій формі включає в себе інноваційний процес і відбувається на основі інноваційної діяльності.

В сучасній науковій літературі відсутній також єдиний підхід до визначення категорій «інноваційна діяльність» і «інноваційний процес». На думку одних авторів ці поняття тотожні, а інші вважають, що вони мають різний зміст. Однак і останні не мають єдиної точки зору: одні вважають, що інноваційний процес включає інноваційну діяльність, інші навпаки.

В Законі України «Про інноваційну діяльність» вона розглядається як діяльність, що спрямована на використання і комерціалізацію результатів наукових досліджень та розробок і зумовлює випуск на ринок нових конкурентноздатних товарів та послуг.

На відміну від поняття інноваційна діяльність, викладеного в Законі України, у світовій практиці прийняте таке формулювання – це діяльність, спрямована на використання і комерціалізацію результатів наукових досліджень і розробок для розширення і відновлення номенклатури і поліпшення якості продукції, що випускається (товарів, послуг), удосконалення технології їх виробництва з наступним впровадженням і ефективною реалізацією на внутрішньому чи зовнішньому ринках.

Деякі дослідники визначають інноваційну діяльність як процес. Інші вчені розрізняють поняття інноваційна діяльність і інноваційний процес.

На нашу думку потрібно погодитись з тими, хто вважає, що поняття «інноваційна діяльність» більш широке, ніж «інноваційний процес». Діяльність включає в себе «...ціль, засоби, результат і сам процес діяльності», а процес – це «послідовна зміна станів стадій розвитку або сукупність послідовних дій для досягнення будь-якого результату».

Інноваційний процес – це процес перетворення наукових знань в інновацію, її освоєння і впровадження, що являє собою сукупність послідовних етапів робіт від зародження ідеї і створення нововведення до його освоєння і виробництва самої інновації.

Можна виокремити основні підсистеми інноваційної діяльності: наукова діяльність; науково-технічна діяльність; науково-організаційна діяльність;

науково-інформаційна діяльність; господарська комерційна діяльність; діяльність зі створення і розвитку людського капіталу; інвестиційна діяльність.

Останнім часом простежується, що навіть найбільш спеціалізовані знання все частіше стають ресурсом з коротким життєвим циклом внаслідок збільшення темпів змін, які притаманні сьгоднішній глобальній економіці. Для успішного здійснення інноваційного процесу підприємства стають все більш залежними від компліментарних знань і ноу-хау, які створюються за межами самого підприємства. Таким чином, інноваційну ефективність компаній, регіонів і країн в сучасних умовах визначає їх властивість до безперервного навчання і адаптації до умов, які швидко змінюються.

Інноваційний процес можна розглядати з різним ступенем деталізації і з різних позицій. Розглянемо три основні погляди на сутність інноваційного процесу:

1. Це паралельно-послідовне здійснення науково-технічної діяльності, інвестицій і маркетингу.
2. Це зміна фаз життєвого циклу продукції від виникнення ідеї до її науково-технічної розробки і практичної реалізації.
3. Це процес фінансування науково-технічної розробки і розповсюдження нових продуктів та послуг.
4. Це систематична і взаємопов'язана природа інновацій і властивість їх до самонавчання.
5. Це щільна мережа географічно концентрованих компаній, які пов'язані видами економічної активності.

В теперішній час потрібно розглядати структурну концепцію моделювання інноваційного процесу, як модель трансформації знань в процесі інноваційної діяльності організації. Перед організацією стає проблема створення умов, при яких трансформація знань буде проходити найбільш успішно.